DOI: 10.14746/sh.2017.29.4.001

Sensus Historiae
ISSN 2082–0860
Vol. XXIX (2017/4)
s. 11-13

Karolina Nowak
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Krzysztof Nowak-Posadzy
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Słowo wstępne

Niniejszy numer czasopisma „Sensus Historiae" jest efektem współpracy instytucjonalnej oraz naukowej Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Katedry Socjologii i Etyki Gospodarczej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. W ramach tej międzyuczelnianej i międzydyscyplinarnej dyskusji doszło do spotkania badaczy reprezentujących różne dyscypliny z zakresu nauk społecznych i humanistyki. Co więcej, deklarowany i praktykowany przez nich pluralizm metodologiczny i przedmiotowy stworzył otwartą przestrzeń do merytorycznej wymiany pomysłów, argumentów i doświadczeń naukowych. Motywem przewodnim każdego ze zgromadzonych w niniejszym tomie artykułów jest refleksja nad tym, jak pewne idee filozoficzne funkcjonują w różnych dziedzinach praktyki społecznej w określonym kontekście globalnym.

Na prezentowany tom składają się trzy części. W części metodologiczno-teoretycznej autorzy skupiają się na praktyce społecznej, którą określa się mianem naukowej (badawczej). W pierwszym artykule zaprezentowano poznańską szkołę metodologiczną w ogólności oraz kulturalistyczny program metodologii w szczególności na tle konkurencyjnych orientacji metametodologicznych (Jarosław Boruszewski, Krzysztof Nowak-Posadzy). W drugim tekście omówione zostały zastosowania komputerów w roli narzędzi wspomagających badania eksperymentalne w naukach empirycznych (Sławomir Leciejewski). W trzecim artykule autor analizuje poglądy filozoficzne Richarda Dawkinsa, wskazując na jego postawę redukcjonistyczną i ekspansjonizm metodologiczny w odniesieniu do badania zjawisk biologicznych, mechanizmów przekazywania wzorców kulturowych oraz fenomenu religii (Mariusz Szynkiewicz). W czwartym artykule omówiono kwestię podstaw aksjologicznych, które wpływają na podjęcie przez ekonomistów badań nie-

równości dochodowych oraz na sam sposób analizy tych ostatnich (Michał Litwiński).

W części polityczno-społecznej autorzy koncentrują się na takich typach praktyki społecznej, jak: uprawianie filozofii o intencjach praktycznych, ekonomia społeczna, polityka mieszkaniowa oraz społeczeństwo obywatelskie. Piąty tekst niniejszego numeru wpisuje się w dyskusję dotyczącą formuły uprawiania filozofii społecznej; autor postuluje, by filozofia społeczna uwzględniała w swoich badaniach trzy płaszczyzny: filozoficzną, teoretyczno-poznawczą oraz praktyczno-etyczną (Włodzimierz Kaczocha). W szóstym artykule autorka przedstawia argumenty za tym, że wykorzystanie idei myślenia prewidystycznego w odniesieniu do ekonomii społecznej promuje wyraźną aksjologicznie postawę odpowiedzialności (Karolina Nowak). W kolejnym artykule przybliżona została szczegółowa dyscyplina naukowa, jaką jest polityka mieszkaniowa; wyróżniono przy tym korzyści płynące z wdrożenia zasad myślenia prewidystycznego w obszarze formułowania celów sektorowej polityki mieszkaniowej (Piotr Lis). Ósmy tekst dotyczy znaczenia partycypacji społecznej i lokatorskiej w procesie demokratyzacji zarządzania mieszkaniami społecznymi na lokalnym rynku mieszkaniowym (Katarzyna Suszyńska, Zuzanna Rataj). W dziewiątym artykule autorka, po omówieniu sporu o treść pojęcia społeczeństwa obywatelskiego, przekonuje o przydatności zaproponowanego przez siebie ujęcia w analizach dotyczących współczesnej demokracji deliberatywnej (Halina Zboroń).

W części polityczno-ekonomicznej autorzy dokonują namysłu nad takimi typami praktyki społecznej, jak: polityka społeczna, polityka migracyjna, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw oraz praktyka organizacyjna. W dziesiątym artykule omówiono ideę bezwarunkowego dochodu podstawowego, który z jednej strony wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym w zakresie subiektywnego poczucia dobrobytu, a z drugiej strony jest narzędziem radzenia sobie z niedostatkami istniejących rozwiązań w zakresie polityki społecznej i publicznej realizowanej przez współczesne państwa (Mariusz Baranowski). W jedenastym tekście autor przekonuje, że pojęcia otwartości tożsamości narodowej oraz postaw kosmopolitycznych i nacjonalistycznych są pożytecznym kluczem interpretacyjnym do analizy uwarunkowań współczesnych napięć związanych z problemem imigracji (Piotr Cichocki). Dwunasty artykuł stanowi głos w dyskusji dotyczącej tego, czy po kryzysie finansowym możliwe i potrzebne jest, by korporacje odgrywały rolę promotorów standardów etycznych gospodarowania w skali globalnej (Barbara Pogonowska). Wreszcie, w ostatnim, trzynastym artykule podjęto zagadnienie dotyczące tego, czy w sytuacji, gdy nieodłączną częścią współczesnych organizacji stają się podmioty nie-ludzkie (systemy eksperckie, sieci neuronowe, algorytmy genetyczne, sztuczna inteligencja), tradycyjne

modele organizacji koncentrujące się na podmiotach ludzkich wciąż pozostają adekwatnym narzędziem pozwalającym zrozumieć zmiany zachodzące we współczesnych przedsiębiorstwach (Adam Dzidowski).

Redaktorzy niniejszego tomu wyrażają nadzieję, że prezentowany numer czasopisma „Sensus Historiae. Studia interdyscyplinarne", poświęcony refleksji nad sposobem, w jaki pewne idee filozoficzne funkcjonują w praktyce społecznej w określonych kontekstach globalnych, zachęci do współpracy międzyuczelnianej i międzydyscyplinarnej tych wszystkich, którzy pluralizm metodologiczny i przedmiotowy wykazują w swojej codziennej praktyce badawczej.